

Insamlingsstiftelsen APU Sweden
Sätragårdsvägen 6A
127 30 Skärholmen
info@antipoachingunit.org

Remissyttrande

Datum
2017-10-12

Er referens
Ju2017/05495/L6

Justitiedepartementet
ju.l6@regeringskansliet.se
mattias.rabe@regeringskansliet.se

Yttrande och information avseende En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55), avgränsat till frågan om kamerabevakning i naturen.

Stiftelsen APU bedriver volontär verksamhet för att förebygga illegal jakt och miljöförstöring, främst genom patrullering i fält. Vi mottar ett stort antal tips från allmänheten, främst rörande tjuvjakt, och har mer än 10 års erfarenhet från situationen i den svenska naturen.

Vår sammantagna bild är att olagliga s.k. åtelkameror (nedan kallade övervakningskameror) förutom vid åtelplatser för vildsvin, flitigt används som ett direkt redskap vid illegal jakt. Främst för illegal jakt av rovdjur såsom lodjur, varg och björn. Många av dessa djur är svåra att upptäcka och de privata övervakningskamerorna är ofta en förutsättning för denna illegala jakt.

Genom systematisk dold kamerabevakning av stora naturområden, samt med kameraövervakade rovdjursåtlar (utlagda slaktrester och djurkadaver) kan tjuvjägare hålla sig uppdaterade om var rovdjuren befinner sig.

Vår sammantagna bild är också att dessa övervakningskameror i det här sammanhanget ofta används för att bevaka allmänheten. Eftersom straffpåföljden är stor för denna typ av jaktbrott vill man veta när privatpersoner, polis eller myndighetspersoner rör sig i området där den illegala jakten planeras. Ofta kan sammanhängande system av ett stort antal dolda övervakningskameror vara uppsatta i skogen och längs skogsvägar. Dessa sänder bilder och/eller video till antingen en individ, eller till flera individer som samarbetar runt den illegala jakten och den olagliga övervakningen av människor i området.

En stor del av våra tipsare, vilka nästan uteslutande är landsortsbefolkning, beklagar sig över den olustkänsla det medför att känna sig iakttagen av privatpersoners övervakningskameror i naturen. Det kan röra sig om områden där de promenerar med sin hund eller plockar bär. Enligt dessa tipsare är ägarna till övervakningskamerorna ofta samma individer som lokalt bedriver illegal jakt och dessutom uppträder hotfullt mot människor i lokalsamhället som kritiserar den illegala jakten.

Med nu gällande tillståndsplikt för övervakningskameror i naturen har ordningsmakten, myndigheter, organisationer såväl som privatpersoner möjlighet att anmäla de

övervakningskameror som upptäcks och som anrättats för att bedriva illegal jakt eller olagligt övervaka allmänheten. Därefter chans att få ärendet lagfört och den olagliga övervakningskameran borttagen.

Tas tillståndsplikten bort försvinner denna möjlighet och därmed en stor möjlighet att kontrollera den utbredda svenska illegala jakten såväl som möjligheten att begränsa integritetskränkning i den svenska naturen dit allmänheten har tillträde. Det senare har direkt inverkan på allemansrätten och naturens rekreativvärde för svenska medborgare.

Konsekvensen skulle bli ett direkt underlättande för illegal jakt och försvårande för polis, åklagare, myndigheter, organisationer och privatpersoner att stoppa den.

APU är positiva till att ordningsmakt, myndigheter såsom Naturvårdsverket, länsstyrelser samt universitet använder övervakningskameror i naturen för naturskydd, forskning, opartisk viltinventering och arbete mot illegal jakt. Däremot är vi negativa till en ökad användning av privata övervakningskameror uppsatta av privatpersoner och privata organisationer i naturen. Privat viltinventering är inte ett skäl som väger upp det förutsägbara underlättandet av tjuvjakt och problematiken runt integritetskränkningar under friluftsliv, som den föreslagna avregleringen av privat kameraövervakning i naturen skulle medföra.

Som vi tolkar utredningen finner vi det svårförståeligt att myndigheters naturskydds- och inventeringsbevakning föreslås regleras hårdare, medan privat kameraövervakning i naturen i föreslås avregleras.

Sammanfattningsvis,

APU föreslår av ovan nämnda anledningar i första hand ingen avreglering i tillståndsförfarandet för privat användning av övervakningskamera i naturen gentemot nu gällande lagstiftning.

I andra hand, om en lagändring härvidlag ändå kommer till stånd, att den:

1. Noggrant begränsas endast till åtlar för vildsvin. Definitionsmässigt kan detta exempelvis regleras genom att åteln ska vara uppenbart avsedd endast för vildsvin vad gäller konstruktion och fodertyp. Det bör alltså vara uttalat förbjudet/kräva tillstånd för att ha animalisk utfodring såsom slaktrester på en åtelplats som kameraövervakas.
2. Skyddar friluftslivets och landsortsbefolkningens önskan om integritetsskydd. Definitionsmässigt kan detta exempelvis regleras genom att kameran ska vara riktad snett ner mot centrum av åtelplatsen, med en bildkants-radie av exempelvis max 5 meter.
3. Strikt reglerar utmärkning av övervakningskameran i enlighet med 16§ (Krav på upplysning vid kamerabevakning), som APU då tillstyrker. APU kan inte se skäl för dispens från 16§ för en specifik intressegrupp, som inte isåfall även skulle vara skäl nog att undanta i princip alla kameraövervakare från kravet.

I tredje hand, om inte heller den begränsningen införs, och Sverige därmed inför mer eller mindre okontrollerad anonym privat kameraövervakning i naturen, bör bevakningsmotivet inte begränsas till jakt och jaktrelaterad inventering. Markägare som vill skydda sin mark mot tjuvjakt eller miljöförstöring bör då under samma villkor kunna utföra eller låta utföra kameraövervakning för detta ändamål oavsett om markägaren är enskild, statlig eller kommunal.

Detta yttrande har beslutats digitalt av ledningsstaben och saknar därför underskrifter.

Geir H. Jörgensen

Ronny Fredriksson

Lena Laird

Günter Lenhardt